

Quick scan flora en fauna

Engweg 8 - 14 te Driebergen

Opdrachtgever: Gemeente Utrechtse Heuvelrug

6 september 2013

projectnummer 36.13.03

Naam product: Quick scan flora en fauna
Locatie: Engweg 8 - 14 te Driebergen
Opdrachtgever: Gemeente Utrechtse Heuvelrug

Opdrachtnemer: Laneco
Ons kenmerk: 36.13.03
Projectleider: ir. D van Pijkeren
Contact: DvPijkeren@Laneco.nl

INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	1
2	WETTELIJK KADER	3
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	3
2.2	SOORTENBESCHERMING	3
3	TOETSING	6
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	6
3.3	SOORTENBESCHERMING	7
4	CONCLUSIE	11
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	11
4.2	SOORTENBESCHERMING	11
4.3	CONSEQUENTIES	11
4.4	AANBEVELINGEN	12

BIJLAGEN:

Bijlage 1: literatuurlijst

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Het plangebied aan de Engweg 8 - 14 te Driebergen is bedrijfsmatig in gebruik door firma Hoek Vervoer. Er ook is een tankstation op het perceel aanwezig. Op deze locatie is een bestemmingsplan wijziging beoogd. De toekomstige bestemming dient nog uitgewerkt te worden. Eén van de haalbaarheidsstudies in het kader de bestemmingsplanwijziging die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

Globale ligging plangebied (Luchtfoto: gemeente Utrechtse Heuvelrug)

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Driebergen (gemeente Utrechtse Heuvelrug, provincie Utrecht) ligt ten zuiden van de snelweg A12 op de grens van de Utrechtse Heuvelrug (oostzijde) en meer open agrarisch gebied (westzijde). Vanwege deze overgang, waarin de nodige landgoederen en parken liggen, heeft het dorp een groen karakter.

Het plangebied zelf bestaat uit verschillende gebouwen. In het plangebied staat een voormalige drukkerij (Engweg 8; gemeentelijk monument), een woonhuis (Engweg 8a), een villa (hoek Engweg - Korte Dreef; gemeentelijk monument), een voormalige rijtuigenberging (gemeentelijk monument) en een tankstation met wasstraat. Rondom deze gebouwen ligt veel verharding. Groene elementen zijn aanwezig in de vorm van enkele (voor)tuinen en heesterborders.

Op deze locatie is een bestemmingsplan wijziging beoogd. De toekomstige bestemming dient nog uitgewerkt te worden.

Voormalige drukkerij;
Engweg 8

Woonhuis; Engweg 8

Wasstraat
Tankstation

Villa

Voormalige rijtuigen-
berging

Indrukken van het plangebied.

2 WETTELIJK KADER

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 SOORTENBESCHERMING

2.2.1 *Wettelijk kader*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend.

De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);

- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

2.2.2 *Procedurele gevolgen*

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- Beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- Beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die niet volgens een gedragscode werken moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aanvragen.
- Beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van E.Z. nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn alleen mogelijk is onder een beperkt aantal voorwaarden.

Ontheffingen van de Flora- en faunawet worden alleen verleend als de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

Alle soorten:

- Er zijn geen alternatieven;
- Het duurzaam voortbestaan van de populatie is niet in het geding.

Voor soorten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Uit een recente uitspraak van Raad van State (juli 2012) blijkt dat in alle gevallen dat het overtreden van de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet niet kan worden voorkomen door mitigatie, bij het ministerie een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd. Er moet voldoende mitigatie worden uitgevoerd om alle effecten te voorkomen. Het ministerie (bevoegd gezag) houdt wel vast aan het principe van een positieve afwijzing.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via Natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een eco-loog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997), de digitale Zoogdieratlas (2005-2012) gegevens van Ravon (2010) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 29 augustus 2013 heeft een ecooloog van Laneco het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

3.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied te Driebergen ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied ligt op ongeveer 4,3 km afstand en betreft het Beschermd natuurmonument 'Raaphof'. De beoogde plannen hebben betrekking op een relatief kleine oppervlakte dat in de huidige situatie grotendeels is bebouwd en verhard. Hierdoor is een relatie met de aangewezen soorten en habitats die in beschermde gebieden voorkomen, afwezig. Negatieve effecten op het Beschermd natuurmonument 'Raaphof' en andere in de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden zijn dan ook uit te sluiten.

3.2.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

Het plangebied ligt niet in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), maar wel ongeveer op ongeveer 250 meter van de EHS. Door het intensieve beheer en gebruik van het plangebied en het bebouwde karakter van de omgeving, ontbreekt een relatie met de EHS. Negatieve effecten op de EHS worden niet verwacht.

3.3 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.3.1 *Vaatplanten*

Het plangebied is grotendeels bebouwd en verhard en groene delen zijn in gebruik als tuin of heesterborder. Bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig in het plangebied. Beschermde vaatplanten/muurplanten zijn niet aangetroffen en worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

3.3.2 *Grondgebonden zoogdieren*

In het plangebied is slechts zeer beperkt groen aanwezig (grotendeels bebouwd en verhard). Alleen de woning aan de Engweg 8a heeft een achtertuin; de overige gebouwen hebben aan de straatzijde een beperkte tuin/opgaande beplanting. Gezien het beperkt aanwezige groen en het bebouwde karakter van de omgeving zullen in het plangebied slechts enkele algemeen voorkomende beschermde soorten voor kunnen komen. Het gaat dan om soorten als egel (*Erinaceus europaeus*), mol (*Talpa europea*) en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen, 1992, zoogdieratlas.nl). Verblijfplaatsen van deze soorten mogen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast.

Volgens verspreidingsgegevens (zoogdieratlas.nl) kan de strikt beschermde steenmarter (*Martes foina*) in de omgeving voorkomen. Deze soort kwam voorheen vooral voor in het oosten van het land, maar wordt ook steeds vaker gezien in het midden van het land. De steenmarter verblijft in een bebouwde omgeving veelal op zolders van gebouwen. Aangezien binnen het plangebied geen sporen van de steenmarter zijn aangetroffen en het beperkte voorkomen van de soort in het midden van het land, is het niet waarschijnlijk dat de steenmarter in het plangebied verblijft.

Op basis van de aanwezige habitats en actuele verspreidingsgegevens worden geen andere strikt beschermde zoogdiersoorten verwacht.

3.3.3 *Vleermuizen*

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz) of bomen (in holten,

achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

Volgens verspreidingsgegevens (Limpens, 1997, Zoogdieratlas.nl) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), franjestaart (*Myotis nattereri*), baardvleermuis (*Myotis mystacinus*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Van deze soorten zijn de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de watervleermuis boombewonende soorten. De gewone grootoorvleermuis, de baardvleermuis en de franjestaart verblijven in zowel gebouwen als bomen. De overige soorten zijn gebouwbewonend. Gezien de omgeving en biotooppeisen van deze soorten worden de soorten rosse vleermuis, baardvleermuis, watervleermuis en franjestaart niet in het plangebied verwacht.

Vliegroute en foerageergebied

De omgeving van het plangebied is vanwege de ligging in de bebouwde kom en verschillende groene elementen, onder andere ten westen en noorden van het plangebied, zeker geschikt voor vleermuizen. Foeragerende vleermuizen zullen zeker aanwezig zijn in en grenzend aan het plangebied. Echter in het plangebied zijn geen groene lijnelementen aanwezig die zouden kunnen dienen als vliegroute.

Verblijfplaatsen

De bomen in en/of grenzend aan het plangebied zijn vanwege de beperkte omvang niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De diverse gebouwen zijn daarentegen allemaal geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Gebouwen met een hellend dak zijn voorzien van dakpannen en het gebouw met een plat dak (de wasstraat) heeft kierende boeiborden. Daarnaast heeft de villa een toegankelijke spouw.

De voormalige rijtuigenberging heeft een enorme open zolder. Op deze zolder en aan de buitenzijde van het gebouw zijn sporen van vleermuizen aangetroffen. Mogelijk wordt de zolder gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats en foerageergebied van de gewone grootoorvleermuis.

Vleermuissporen; vlindervleugel en uitwerpselen.

In het plangebied zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen dan ook niet uit te sluiten. Werkzaamheden (restaurant) aan deze gebouwen en/of de sloop van gebouwen kunnen leiden tot negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

3.3.4 ***Vogels***

Tijdens het veldbezoek zijn de vogelsoorten turkse tortel (*Streptopelia decaocto*), kauw (*Corvus monedula*) en stadsduif (*Columba livia domestica*) waargenomen in en om het plangebied. Alle vogelsoorten zijn beschermd. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen globaal van half maart tot half juli.

Jaarrond beschermde soorten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd (LNV, 2009). Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, (voorbeeld: kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Tijdens het veldbezoek, waarbij alle gebouwen grondig zijn onderzocht, zijn geen sporen van in gebouwen broedende uilen aangetroffen. Tevens zijn horsten van roofvogels niet aangetroffen. Voor andere jaarrond beschermde soorten is het plangebied ongeschikt.

Huisumus en gierzwaluw

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden buiten het broedseizoen van huismus en gierzwaluw. Derhalve zijn de gebouwen dan ook alleen onderzocht op potentie voor beide soorten. Aangezien veel van de daken voorzien zijn van dakpannen en/of anderzijds toegankelijk zijn is de aanwezigheid van huismus en gierzwaluw niet uit te sluiten. De voormalige rijtuigenberging heeft aan de binnenzijde echter geen dakbeschot en is daarmee ongeschikt voor de gierzwaluw. Ook de villa is vanwege het zeer gesloten dak/type pan niet (minder) geschikt voor de gierzwaluw.

In het plangebied zijn vaste rust- en verblijfplaatsen (nestlocaties) van huismus en gierzwaluw dan ook niet uit te sluiten. Werkzaamheden (restauratie) aan deze gebouwen en/of de sloop van gebouwen kunnen leiden tot negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw.

Lijst 5

Naast de 4 categorieën van jaarrond beschermde vogelsoorten is er nog een vijfde lijst opgesteld door het ministerie, waarin vogels zijn opgenomen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn. Het plangebied is niet dermate groot of van belang voor vogels dat dit het geval zal zijn.

3.3.5 Amfibieën

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geen watervoerende elementen aanwezig en het plangebied is bijna geheel bebouwd en verhard. Hierdoor is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van meer strikt beschermde amfibieënsoorten uit te sluiten. Algemene soorten, zoals bruine kikker (*Rana temporaria*) en gewone pad (*Bufo bufo*), die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, zijn, gezien de binnen het plangebied gelegen biotopen, niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Het is mogelijk dat algemene soorten in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn, omdat de dieren op het land overwinteren. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

3.3.6 Reptielen

De meeste reptielensoorten houden zich met name op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Op basis van de binnen het plangebied aanwezige biotopen (grotendeels bebouwd en verhard en beperkt groene elementen (tuin/heesterborder)) is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk.

3.3.7 Vissen

Binnen het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten.

3.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Dergelijke biotopen zijn in de bebouwde kom niet aanwezig.

Ook andere strikt beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

4 CONCLUSIE

Het plangebied aan de Engweg 8 - 14 te Driebergen is bedrijfsmatig in gebruik door firma Hoek Vervoer. De locatie bestaat uit verschillende kleinere en grotere gebouwen. Op deze locatie is een bestemmingsplan wijziging beoogd. De toekomstige bestemming dient nog uitgewerkt te worden. Enkele van de panden zijn aangewezen als gemeentelijk monument. Daarom is een speciale invulling van gebruik in de toekomst gewenst. Laneco is gevraagd om voorafgaand aan de werkzaamheden de mogelijke effecten op flora en fauna in beeld te brengen in een verkennend ecologisch onderzoek.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben de beschermde gebieden. Het plangebied te Driebergen ligt niet in of nabij de EHS of een gebied dat is aangewezen als speciale beschermingszone als bedoeld in de NB-wet. Gebiedsbescherming is op deze locatie niet aan de orde.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

De meeste mogelijk voorkomende beschermde soorten als egel, mol, muizen en spitsmuizen, gewone pad en bruine kikker vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algemene en landelijk geldende vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Enkele van de mogelijk voorkomende soorten zijn meer strikt beschermde soorten, soorten waarvoor bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffingplicht in het kader van de Flora- en faunawet geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn huismus, gierzwaluw en soorten uit de soortgroep vleermuizen (o.a. gewone grootoorvleermuis) niet uit te sluiten binnen het plangebied.

4.3 CONSEQUENTIES

De verkennende quick scan flora en fauna kan, op basis van het eenmalige veldbezoek, de aanwezigheid van alle mogelijk voorkomende ontheffingsplichtige soorten niet op voorhand uitsluiten. Daarom moet nader onderzoek gedaan worden naar:

- Vleermuizen, gebouwbewonende soorten (tabel 3; Flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrictlijn), onderzoeksperioden: een volledig onderzoek conform het vleermuisprotocol bestaat uit twee onderzoeken; zomeronderzoek van half mei tot half juli en najaarsonderzoek van half augustus tot eind september. Beide onderzoeken dienen plaats te vinden om een volledig beeld te krijgen van de functie van het gebouw voor vleermuizen;
- Huismus, soorten (tabel 3; Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn), onderzoeksperiode: 10 maart tot en met 20 juni, twee (periode 1 april tot 15 mei) of vier onderzoeksrondes;
- Gierzwaluw (tabel 3; Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn), onderzoeksperiode: 1 juni tot en met 15 juli, drie onderzoeksrondes.

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Bij een dergelijke ontheffing worden vaak mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Er zijn twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden (kappen, rooien, slopen en grondbewerking) dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken. Speciale aandacht gaat uit naar de torenvalkenkast. Bij een bezette kast mogen geen werkzaamheden in de buurt worden uitgevoerd.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - het slopen starten buiten het voortplantingsseizoen (april -augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4.4 AANBEVELINGEN

Verder zijn er vanuit een ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen;
- Het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheems bes- en bloemdragende struiken en planten;

- Er kunnen neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismus en gierzwaluw op >2,5 meter hoogte in de muur, of bij een steile dakvorm als dakpannen/vogelvides. Een makkelijke maatregel is bijvoorbeeld het één pan hoger vastmaken van het vogelschroot zodat de onderste pan-nenlaag beschikbaar blijft voor vogels. Deze beschermde soorten verlie-zen steeds meer nestmogelijkheden.

BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S e.a., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht,.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers., W., 1^e versie 1988, Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuis-onderzoek (dr. L. Bels stichting).

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997; Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV Uitgeverij.

Ministerie van LNV, Concept - Hoofdlijnen begrenzing en selectie Natura 2000-gebieden, november 2005.

Ministerie van LNV, Dienst Regelingen, 2009; Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten, Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.zoogdieratlas.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl